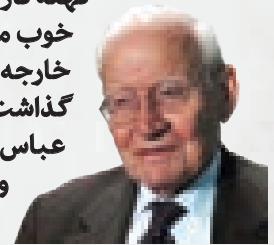

مناقشه بر سر کیو

حدود یک سال و نیم پیش از آغاز جنگ، آمریکایی‌ها در تهران به مقامات دولت موقت خبر از نقشه‌های صدام برای حمله به ایران دادند. جرج کیو، مأمور کهنه‌کار سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا که زبان فارسی را هم خوب می‌داند، اطلاعات را به ایران آورد و با ابراهیم یزدی، وزیر خارجه، و عباس امیرانتظام، سخنگوی دولت موقت، در میان گذاشت. کیو پس از سال‌ها در این باره به بی‌بی‌سی می‌گوید

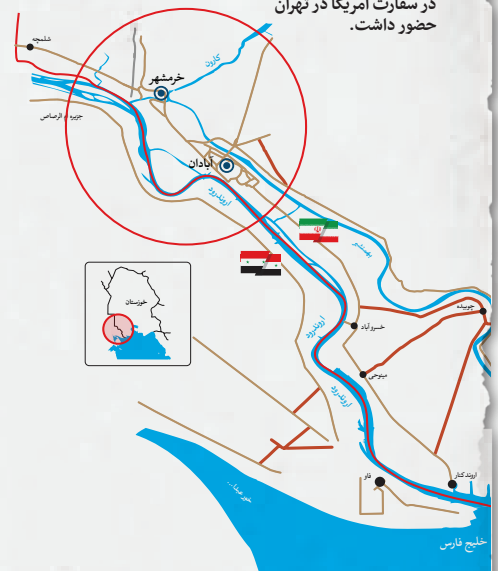
عباس امیرانتظام هشدار درباره‌ی مقاصد عراق را جدی گرفت و از اطلاعات دریافتی نگران شد، اما ابراهیم یزدی حرفی زد که او هیچ‌وقت فراموش نمی‌کند: «یادم هست بعد از این که گزارش را دادیم یزدی گفت جرأت نمی‌کنند حمله کنند.»

کیو یکی از مأموران کهنه‌کار سازمان سیا بود که سال‌ها به عنوان دیپلمات در سفارت آمریکا در تهران حضور داشت.

داشتند آبادان را تصرف کنند.» درباره‌ی طراحی ارتش بعثی هم می‌گوید: «مرحله‌ی اول، حمله به خرمشهر بود، با این هدف که بعد آبادان را هم تصرف کنند که عملیات بزرگ آن‌ها به حساب می‌آمد. عراق نقشه‌های بلندپروازانه‌ای داشت و می‌خواست بخش‌های وسیعی از جنوب غربی ایران را اشغال کند.» کیو می‌گوید می‌خواست باززرگان، نخست‌وزیر، و چمران، وزیر دفاع، را ملاقات کند و اطلاعات را در اختیار آن‌ها قرار دهد اما دیدار با آن‌ها مقدور نشد و اطلاعاتش را به یزدی و امیرانتظام داد و همچنین به آن‌ها گفت: «اطلاعات موثقی دریافت کرده‌ایم که عراق روند کنار زدن افسران ارشد ارتش ایران را زیر نظر دارد. آن‌ها می‌خواهند صبر کنند تا این روند ادامه پیدا کند و به جایی برسد که فقدان رهبری در ارتش باعث شود که ارتش توان مقاومت در برابر حمله را نداشته باشد.» این دیدارها در زمانی انجام شده است که هنوز ماجرای گرفتن سفارت آمریکا در تهران و گروگان‌گیری انجام نشده بود و این موضوع قصد جدی صدام برای حمله به ایران را پیش از این جریان تأیید می‌کند. از سوی دیگر ادعای بسیاری از ژنرال‌های صدام را که این روزها مدعی هستند تا نزدیکی‌های جنگ از قصد صدام برای حمله به ایران آگاه نشده‌اند زیر سوال می‌برد.

⊕ بر اساس اطلاعاتی که کیو به مقامات دولت موقت داد عراقی‌ها برای تصرف خرمشهر و آبادان در حال تمرین نظامی بودند. در نقشه موقعیت خرمشهر، آبادان و اروندرود مشخص شده است.

آمادگی بعثی

مرور اسناد آمریکایی نشان می‌دهد آمریکایی‌ها اطلاعات دقیقی از فعالیت‌های ارتش عراق در مرز ایران پیش از آغاز جنگ داشتند. اطلاعاتی که جزئیات فراوانی از تعداد نیروها، آمار دقیق تجهیزات و فعالیت‌های روزبه‌روز آن‌ها دارد. جرج کیو که بخشی از این اطلاعات را در مهر ماه ۱۳۵۸ به تهران آورده بود، می‌گوید: «عراقی‌ها مانور تمرکز نیرو در مرزهای جنوبی ایران برگزار می‌کردند تا حساب کنند چقدر طول می‌کشد برای حمله نیروهای لازم را آماده کنند. چند مرتبه این کار را تمرین کرده بودند. همچنین، اطلاعات دیگری درباره‌ی نقشه‌ی جنگی عراقی‌ها و اهداف اولیه‌ی آن‌ها به ما رسیده بود. آن‌ها امید

چالش دیدار

محمد درودیان، نویسنده و تحلیل‌گر جنگ، سال‌ها پیش در گفتگویی که با مارک گازیوروسکی داشت از او شنید: «هنگامی که برای تحقیق در زمینه‌ی کودتای نوژه در پاریس با رئیس سابق سازمان سی‌ای‌ای در ایران ملاقات کردم، رئیس سی‌ای‌ای

روایت نزدیک

که جانشینش در وزارت امور خارجه بود و هیچ کس دیگر نگفته بود. این ماجرا در دادگاه امیر انتظام بیرون زد و باززرگان درباره‌اش شهادت داد، البته شهادتش طوری بود که روشن نمی‌گفت آن گزارش‌ها درباره‌ی چه بوده است. در آن زمان دادگاه امیرانتظام آن‌قدر حساس بود که چیزی از آن به بیرون درز نکنند. بنابراین یزدی و امیرانتظام و باززرگان، تنها سه نفری در ایران بودند که آن زمان اطلاع کامل از این ماجرا داشتند.»

گازیوروسکی می‌گوید در سفری که به تهران داشته است دریافت که درباره‌ی اطلاعاتی که کیو به دولت موقت داده بود، بی‌خبری عجیبی وجود دارد؛ «حجاریان هیچ چیز در این باره نمی‌دانست. خب دلیلش هم این بود که ابراهیم یزدی و امیرانتظام تنها دو ایرانی‌ای بودند که گزارش‌های اطلاعاتی آمریکا را دریافت کرده بودند. در این باره با یزدی صحبت کردم و او به من گفت که این اطلاعات را هیچ‌گاه به هیچ فرد دیگری نداده است. او چیزی به بنی‌صدر

⊕ دادگاه امیرانتظام، ۲۶ اسفند ۱۳۵۹. او به اتهام جاسوسی محاکمه شد و یکی از مهم‌ترین اتهام‌هایش ارتباط با آمریکایی‌ها بود. مهندس باززرگان در دادگاه حاضر شد و دفاع تمام‌قدی از او انجام داد.

